

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Csergepiasz 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő napoként —5 óra között található. Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Győssy István társzerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓ-HIVATAL

Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 7 frt, felévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyílttér közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. Budapestben, Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus, Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelis Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mossek Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetés irodájában.

Előfizetési felhívás.

F. évi július hó 1-ével lapunkra új (július 1-től október 1-ig terjedő) előfizetést nyitunk. Lapunk az eddigi irányban haladva, továbbra is első sorban Erdély keleti végvidékeinek érdekeit fogja képviselni és előmozdítani. E mellett azonban tájékoztatni fogjuk t. olvasóinkat úgy a hazai, mint a külföldi politika legfontosabb kérdései felől; hozni fogjuk továbbra is a helyi érdekű és a nagyvilági legújabb híreket; közgazdasági rovatunkban kizárólag városunk és vidékünk gazdasági, kereskedelmi, ipari és forgalmi viszonyaival foglalkozunk; végül kiváló gondot fordítunk tárcánkra, melybe csakis irodalmi színvonalon álló, érdekes és szórakoztató közleményeket veszünk fel.

Ajánljuk lapunkat a t. olvasóközönség szíves figyelmébe és hazafias pártfogásába és kérjük az előfizetésnek idején való megújítását, nehogy a lap szétküldésében késedelem álljon be.

Együttal kérjük azon t. előfizetőinket, kik a múlt negyedévre az előfizetési díjjal még hátralékban vannak, szíveskedjenek azt lapunk kiadóhivatalába mielőbb beküldeni.

Hazafias tisztelettel

Brassó, 1890. július havában

A „Brassó” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Boldog Anglia.

(a) John Bull magát tartja a kerek föld legboldogabb polgárának, Nagy-Britanniát a legegészségesebb s legerősebb államszervezetnek s Európa hódoló tisztelettel hajlik meg e felfogás előtt s hiszi, a mit John Bull maga hisz.

Hódít néha-napján egy félmillió négyszögmérföldnyi területet Afrikában vagy Ausztráliában s terjeszti uralmát a tengerek fölött s meg van róla győződve, hogy Isten őt csak azért rendelte e világra, hogy uralkodjék az egész világ fölött.

Az elvek, melyek szerint eljár, rég megvannak állapítva s az angol nép conservatív s ez

elvektől nem tér el: a pénz az eszköz, melylyel világuralmát megalapította, a pénz az eszköz, melylyel azt fentartja máig, melylyel reméli uralmát fentartani az idők végezetéig.

Európa continense két évtized óta fegyverkezik, s megzámolhatatlan milliókat költött erre; a szárazföldi nagyhatalmak s utánok a kisebb államok minden polgárukból katonát csináltak s azok milliói szerint mérlegelik az állam értékét, hatalmát. Anglia mosolyogva nézi egyelőre e mozgalmat, ő a pénzt erszénybe gyűjtötte s ha más fegyvert csörget, ő csörgeti pénzes zsákját, ő majd azzal védekezik.

Időről-időre azonban mégis oly tünetek jelentkeznek, melyek gondolkozóba ejtik a figyelmes szemlélőt: ha vajjon tényleg oly mindenható hatalom-e a pénz, mint gondolják, ha vajjon John Bull urannak ezen universalis gyógyszerere minden baja ellen meg fogja-e tenni hatását a válság pillanatában, s a hírek, melyek boldog Albionból az utóbbi napokban érkeznek, ez aggodalmakat nagyon jogosultaknak tüntetik föl.

Az egész Európán átszűrődő s mindinkább megerősödő socialis mozgalom, melynek ideális végcélja tulajdonkép a vagyon megszüntetése s egy más, egyelőre még ismeretlen hatalomnak uralomra juttatása, a legintensívebben s a legveszedelmesebben Angliában nyilvánul. Ha a vagyon, a pénz megszünt nagy hatalom lenni, akkor összeomlik az alap, melyen Anglia nagysága felépült.

Minden continentális államban is nagy hatalom a vagyon s nem fog nagy megrázkodás nélkül elmúlni az az ellen megindított harcz; de ez Európa egyik államában sem annyira államfentartó hatalom, mint Albionban s azért a socialis mozgalom egy államra nézve sem oly veszedelmes, mint a szigetországra nézve.

Nem akarunk részletesen foglalkozni az Irország és Anglia között folyó küzdelemmel. Az agrárius kérdés, mely e küzdelmet előidézte, lényegében szintén socialistikus kérdés volt.

Anglia nem bírta ki a küzdelmet, a rövidet huzta; de hisz az nem baj, van

pénze megfizetni. Az igaz, a pénz tejes békét nem teremtett, de hát ha majd megint nagyra nő a baj, újra fizet Albion, hisz van miből.

A múlt évek amaz óriási munkás strikeket hozták, melyekhez hasonlókat a continens soha nem látott. A kikötők munkásai, a kőszénbányák munkásai s a gázgyári munkások szüntették be a munkát. A munkájukat beszüntetők száma milliókra ragott; a kereskedelem és ipar, sőt a forgalom megakadt. A szénbányák munkásai fizetésüket 2 év alatt négyszer emeltették föl, majd ötven, majd huszonöt százalékkal. Anglia a rövidebbet huzta és fizet.

De a munkabéreknek ezen óriási emelése, melyet természetesen nem a munkaadó, hanem a fogyasztó fizet, óriási mérvben megdrágította az életet, megérzi minden angol polgár, de leginkább az, ki készpénz fizetést huz, s ennek eredménye, hogy a strike-mozgalom oly rétegekre csapott át, melyek a continensen legalábbilyentől a lehetőleg legtávolabb állnak. A táviró nap nap után hoz egy-egy érdekes rövid tudósítást erre vonatkozólag.

Olvassuk, hogy a rendőrség meztagsadja a szolgálatot, a postatisztek strikolnak, a táviratisztek nagyobb fizetést kérnek, különben a szolgálatot beszüntetik; s mikor az állam rendet akar csinálni s a gárda-ezredek egyikét trombitaszóval felriasztják, fuvatják a jó trombitást, de nem mozdulnak, az ezredes urat pedig, ki engedelmességre akarja bírni ezredét, lepiszszegik!

Kétségtelen, hogy Anglia itt is meg fogja magának vásárolni a békét és nyugalmat, hisz van pénze.

De tartható-e ez az állapot? Lehet-e nagy hatalom, megmaradhat-e nagyhatalomnak azon állam, mely létét a pénzre építette, oly tényezőre, melynek létjogosultsága elleni küzdelem a 19-ik század végső tizedeinek majdnem kizárólagos uralkodó eszméje!

Angliát úgy tekintettük, mint minta államot, mely a rend és szabadság oly nehezen megegyeztethető fogalmait egyesíteni tudta; az események, melyeknek hírének nap-nap után veszszük, nagyon jogosulttá teszik azon aggodalmat, hogy az idő, midőn Anglia nem rendel-

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Egy csésze fekete kávé emlékei.

(A „Brassó” eredeti tárczája.)

1876. tavaszán egy kirándulásom alkalmával, melyet többed magammal Tübingából tettem, megfordultam Winnenthalban, Württemberg Lipótmezén.

Elmebetegeknek egy nagyobb gyógyintézetét meglátogatni, a mily elszomorító egyrészt, ép oly tanulságos és elmélkedésre serkentő másrészt. Én is kíváncsian s feszült várakozással néztem e látogatás elé, de engem kevésbé az intézet mostani betegei érdekeltek, mint inkább egy rég elköltözött honfitársam, régi ismerősöm, ki szomorú életének legszomorubb napjait e palota falai között töltötte. Lenau Miklós, a nagy költő, ki bár németül irt, mégis magyar volt szíve minden lüktetésével, itt töltött hosszú időt, miután sötét éj borította el lelkének addig oly tündöklő világosságát.

Winnendenben, egy a gyógyintézethez közel fekvő városkában ebédeltünk s társaim a jó s igen olesó ebéd után vig borozáshoz láttak, míg én magam a gyógyintézet felé fordultam, melynek nagy-hírű igazgatójához, ki még ugyanaz volt, ki Le-

nau is kezelte, sikerült volt ajánló levelet szereznem.

A vidék még kopár s kietlen volt, alig itt-ott zöldült ki egy darabka part a patak mentén; az egész vidéknek csak az a nagy komor palota köleszött életet, s tudva azt, hogy kik lakják ez épületet, e látvány kétszerte elszomorítóbb volt. Önkénytelenül Lenau buskomor dalai jutottak eszembe, melyek egykor gyermekkoromban, mikor alig érttem még annyira megatottak, annyira lelkembe vésődtek, hogy bármely más olvasmány nál inkább járultak hozzá kedélyem irányának megalkotásához.

»Ein Verrauschen, ein Verschwinden
Alles Leben! — Doch von wannen?
Doch wohin? — Die Sterne schweigen,
Und die Welle rauscht von dannen.«

És a pompás, magas tornyu, sötét gothi templom, mely az intézet mellett áll, szintén hozzájárul az egész kép komolyságának emeléséhez.

A palotát s a szép templomot a szt.-János-rend lovagjai építették a 14-ik és 15-ik században, később a württembergi hercegek tulajdonába ment át s ezek alatt majd vadászkastélyul szolgált, majd az özvegy hercegnők lakhelyéül, míg végre e század harminczas éveiben jelen feladatának szentelték.

A régi fényről, mely egykoron itt uralkodhatott, csak egy pompás szökőkút tesz még tanúságot,

mely a nagy udvar közepén löveli ég felé kristálytiszta sugarát. Az egyetlen kedves látvány az egész nagy sötét házban.

Közeledtem a nagy rácskapu felé, mely a magas körfalat megszakítva, az intézetet elzárja a külvilágtól. Még néztem, hogyan juthatnék be, — mert esengőt nem láttam, — midőn mintegy láthatlan kezekről mozdítva, zajtalanul feltáruult előttem a kapu. A rejtély magyarázata nagyon egyszerű. A portás ablakából láthat minden közeledőt, s szobájából, egy emelő megszorításával nyitja és zárja a kaput. Mögöttem ismét becsukódott a kapu. Egy intézeti szolga elem jött, átvette tőlem az ajánló levelet s egy csinos váróterembe vezetett, mondva, hogy felviszi a levelet a „Herr Geheimer Landes-Obermedizinalrath“-hoz. E magyarosíthatlan czimet viselte dr. Zeller az intézet tudós igazgatója.

Soká vártattak. Lehet, hogy csak nekem látszott oly hosszúnak az idő, de már kezdtem türelmetlen lenni, és egész sajátságos borzongás fogott el, midőn az ajtóra nézve, észrevettem, hogy nincs rajta kilincs, s belülről nem nyitható föl, az ablak is rácsosva volt s kétségkívül fogva voltam.

Ma is kíváncsi volnék még tudni, a szolga, a ki bezárt, az intézet jövődöbeli lakójának tekintett-e, vagy mindenkit ily udvariassal fogadnak-e? Megkér-

kezik többé azon hatalommal, hogy az állami rendet fentarthassa s polgárai szabadságát megvéddesse, rohamosan közeledik.

A continens államai polgárainak jogát a polgárokból alakult hadsereg védi meg a dissolutió ellen. E sereg ezzel a maga érdekét védi. A néphadseregben megvan a conservatív hajlam, fentartani a létezőt; hisz a maga tulajdonát is védi. Az angol fizetett katona érdeke nem esik össze az állam érdekével: ő zsoldos, kinek semmije sincs, ki semmit nem veszíthet, csak nyerhet; ő természetes szövetségese a socialistikus mozgalomnak,

A legconservatívabb államnak támasza válságos napokban egy oly elem legyen, melyben a conservatív érzésnek nyoma sincs, mely kizárólag proletárokból áll!

Ma a nagy socialis harcnak csak elején vagyunk, a continens államai egyelőre csak kellemetlenségnek érzik első jelenségeit, készülődnek, hogy nagyobb rázkódások nélkül eszenek tul rajta. Angliát alapjában rázzák meg már e kezdetleges symptomák is, s beláthatlan, mi történik, ha majd kitör a nagy forradalom!

Ez a nagy, a hatalmas, a boldog Anglia!

Külföldi krónika.

A „N. Fr. Presse” jul. 9-én Rómából jelenti: A kamarában holnap olvassák fel másodszor s mindjárt azután harmadszor a római községi igazgatásról szóló törvényjavaslatot, mely nemrég a városi tanácsban olyan nagy botrányokat idézett elő s mely miatt az egész hatóság lemondott. A kamara bizottsága által megejtett módosítások mindenben megegyeznek Crispinek a mult héten jelzett nyilatkozataival. Pénzügyi szempontból ez az államra nézve félmillióval több hozzájárulási költséget okoz. Azon szakasz helyébe, mely a község adójogát az államra ruházza át, olyan tartalmu határozatot vettek föl, a melynek értelmében ez a törvény mindaddig nem lép életbe, míg csak a község a háztartás egyensúlyának helyreállításában a szükséges intézkedéseket meg nem teszi. Még két millió fedezendő, azt hiszik azonban, hogy a királyi biztos az összeget nagyrészt megtakarításokkal be fogja hozni. A megejtett változtatások a lakosság nyugtalanságát eloszlatták és a clericalisok, valamint a radicalisok is, a kik ezt az ügyet a maguk javára ki akarták zsákmányolni, teljesen le vannak fegyverezve.

Spanyolország több vidékén nagy izgalmat keltett a conservatív Canovas kormányra jutása s nevezetesen Valenciában fordultak elő nagy jelentőségű tüntetések az új cabinet ellen. Azt hiszik, hogy Canovas del Castillo most alig maradhat meg hosszabb ideig a hatalom birtokában. Külföldi kérdésekben az új cabinet programja röviden az, hogy igyekezni fog minden hatalommal barátságban élni, a nélkül azonban, hogy az egyikkel vagy másikkal szoros szövetségre lépjen, mi Spanyolországot megfosztaná cselekvési szabadságától és esetleg saját érdekei ellenére sodorhatná az európai hatalmak conflictusába.

deztem, de kérdésemre csak kitérő választ nyertem. Végre visszajött a szolga s jelentette, hogy a H. G. L. O. M. R. kéret menjek föl hozzá egy csésze fekete kávéra. Igazán megkönnyebbülten lélegztem föl, midőn a széles márványlépcsőn fölvezettek az ódon szerű ebédlő terembe.

Dr. Zellernél érdekesebb külsejű embert még nem láttam s nem állhatom meg, hogy pár vonással le ne irjam; azóta tizenhárom év mult ugyan el és ő már örök álmát aluszsza, de oly élénken áll képe ma is szemem előtt, hogy a szó szoros értelmében le is rajzolhatnám. Nyolczvan évnél idősebb, szikár kis ember volt, hatalmas homlokkal, melyet kevés galambősz hajfűrt szegélyezett, beesett fogtalan szájával, s erőteljes, mondhatnám hatalmas sas-orral. E nagy orr tövében mély, sötét szemek feküdtek, melyeknek tekintete oly szurós, oly megkapó volt, hogy nem tudtam, nem mertem róluk levenni tekintetemet. S e physiognomiához teljesen illett az öltözete is. A szobában hatalmas asztrakán-kucsmát viselt, ha kiment a szobából, e sapkára tette föl kalapját; öltözetének legclassikusabb darabja azonban fekete spanyol bársonyköpenye volt. Minden együttvéve, egy oly harmonikus egészet képezett, hogy az ember azt hitte: ennek így kell lennie. Ily képet alkotott gyermekképzőletem egykoron egy bűvész mesterről s

— Párisba az új kormány Manolas herceget küldötte nagykövetnek.

A francia közönség, mely nyugtalan gyanakodással és irigységgel szemlélte az angol-német egyezmény és e két hatalmas állam között az intim barátság létesülését, most a legfeszültebb figyelemmel várja azon tárgyalások eredményét, melyek Anglia és Franciaország között folynak, hogy Franciaország is kapjon valami szépet és kedvest Afrikában. A „Figaro” e kérdésben azt írja: „Egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy a kártérítés, a melyben minden kétségen kívül részesülni fogunk, Franciaországnak nagy cselekvési tért biztosít Afrika északi és nyugati partjain, hogy északi és nyugati gyarmataink közvetlen összeköttetést nyernek, és hogy Afrikának egyik legnépesebb és a legkiterjedtebb kereskedelemmel bíró területe Európa által a francia érdeksphaerába eső tartománynak fog tekintetni.

Egyelőre ennél többet lehetetlen mondanánk, de a Niger folyása és a Tsad tó partjai nagy szerepet játszanak a legalább még egy hétig eltartó tárgyalásokban.

Ezen tárgyalások háttérbe szorították a neuseelandi ügyet, a mely érdekeinknek megfelelő megoldást fog nyerni; a Sir James Fergusson által a képviselőház tegnapi ülésén tett nyilatkozatok e tekintetben semmi kétséget sem hagynak fenn.”

Brassó megye közigazgatási bizottsága.

Brassó megye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én tartotta új főispánja, méltóságos ürmösi Maurer Mihály cs. és kir. kamarás ur elnöklelte alatt első rendes havi ülését.

A főispán ur a gyűlést megnyitván, meleg szavakkal üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat s a tagokkal, valamint a megjelent tisztviselőkkel közölte, hogy ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi május hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával Henter Gábor hétfalu járási főszolgabírónak a Brassó város és Hétfalu községek közt létrejött, az ottani birtokviszonyok rendezésére vonatkozó egyezség megkötésénél szerzett érdemei elismerésül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott, minek folytán azt az alapszabályokkal együtt a kitüntetettnek kézbesíteni kedves kötelességének tartja, kifejezést adva azon biztos reményének, hogy a kitüntetett áldásos tevékenységét s kiváló hazaszeretét a jövőben is fogja tanusítani.

Ezután főispán ur sajátkezűleg tűzte föl a keresztet a kitüntetett mellére.

Henter Gábor főszolgabíró forró köszönetét nyilvánítja első sorban ő csász. és apostoli királyi felsége legfelsőbb kegyelmeért, egyidejűleg hálásan emlékezve meg annak eszközlője, gróf Bethlen András m. kir. földmivelésügyi miniszter ur ő nagyméltóságáról s igéri, hogy élete legfőbb törekvése lesz, hogy e legmagasabb kegyre mindig méltónak mutakozzék.

Ezután a gyűlés rendes menete megkezdetvén, az alispán teszi meg jelentését.

Később a főjegyző terjeszti elő a közigazgatás mult félévi menetéről a miniszterelnökhöz általános-

ez öreg ur, úgy látszik, értett is e mesterséghez. Midőn a d. u. folyamán végig vezetett az intézetben, egy sajátságos jelenséget vettem észre, melyből majdnem az látszhatnék, mintha kissé látszani is akart volna bűvész mesternek. Minden beteget szivarral kínált meg, mindegyik elfogadta és megköszönte, az egyik nyájasan, a másik dirczasan. Így azon délután legalább száz darab szivart osztott szét, pedig mindig szivartárczájából kínálta, s e szivartárczájában valahányszor kihuzta zsebéből, mindég 8 szivar volt! Minden leskelődésem dacára sem sikerült e bűvös szivartárcza titkának nyitjára jönni. Pedig mondhatom, ugyanesak kár, hogy nem sikerült; mert a szivar, mely benne termett, igazán jó volt, s különösen a mi trafikos édes hazánkban az ilyen bűvös szivartárcza jól volna értékesíthető.

Az öreg ur, kinek jellemzésére elmondám a fentebbieket, igen szívesen fogadott, és a fekete kávé, melyet asztala mellett költöttem el, a legélvezetesebbek egyike volt, melyet valaha szörpöltem. A mi ez órát rám nézve oly élvezetessé tette, azt a következőkben szándékozom elmondani.

(Folytatása következik.)

ságban, az illető szakminiszterekhez pedig részletesen intézett jelentéseket.

Ezek képezték fő tárgyait e gyűlésnek, melyre jövő számunkban még visszatérünk.

NAPI HIREK.

Országos ipartanács. A kereskedelemügyi miniszter az általa most szervezett országos ipartanács jegyzőivé dr. Kovács Gyula miniszteri titkárt és Sztéryni József erdélyrészi kir. iparfelügyelőt nevezte ki.

Miniszteri látogatás. Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter f. hó 9-én több újpesti nagyobb ipartelepét tekintett meg. A miniszter kíséretében voltak Schnierer Gyula miniszteri tanácsos és Sztéryni József erdélyrészi kir. iparfelügyelő.

A magyar orvosok és természetvizsgálók Brassóban. Brassó város július 9-iki közgyűlése Brennerberg Ferencz polgármester indítványára közlekedéssel elhatározta, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók legközelebbi (1892-iki) közgyűlését meghívja Brassóba. A legnagyobb örömmel üdvözljük városatyáink e nemes határozatát, melylyel tiszteletüket fejezik ki a magyar tudományosság előtt s megtisztelik önmagukat.

Új vasutunkon szépen haladnak a földmunkálatok, sőt a hidaknál a falazási munkálatok is. Nem szenved kétséget, hogy a brassó-zernesti szárny f. évi decemberre elkészül, míg a brassó-hosszafalusi rész jövő év áprilisára, a hosszafalu-szentgyörgy-kézdivásárhelyi rész pedig jövő év őszére épül ki. A Tömösön és Feketeúgyön át szép hidak fognak vezetni.

Mulatság égzengés között. Ujlaky Péter osztálymérnök f. hó 8-án Felső-Tömös és Predeal közti barakkjában barátainak — köztük volt dr. Vadon S. debreczeni ügyvéd s a „Debreczeni Híradó” szerkesztője — kedélyes mulatságot rendezett. Szabó Sándor rendőrbiztos, ki szintén a társasághoz tartozott, felhasználta az alkalmat egy a közelben lévő barakkban előfordult tüzeset helyszíni szemléletére. Ekkor egy magas fenyőfába, alig 5 méternyire Csiki S. esendőtől, beütött a villám, hogy az óriási fa egész törzse kettéhasadt. Az eső csak úgy szakadt s az egyik menykőcsapás a másikat érte, de ez a barakkban mulató társaság vigadását nem zavarta, csak kedélyesebbé tette.

Brassó becsületesség do'gában mindenestre az első város a világon. Sokan a frizeket dicsérik becsületességük miatt s Norderney vendégei csudául emlegetik, hogy ott hosszú éveken át lopás nem fordult elő. Pedig az nem valami nagy dolog ott, hol e becsületesség mindenkinek kamatoz; mert vonzza a vendégeket. De Brassóban a nagyobb idegenforgalomból ugyan kevés embernek van haszna s szegény népünk van bőven, mégis hétfőnként esti 8—9 óráig teljes sötétben szoktunk a sétateren hemzsegni s a zenét hallgatni, — mert az a pár lámpás, melyet megnyújtanak, csak arra való, hogy lássék a sötétség — s a tengernyi nép s csábító sötétség dacára eddig még a más óráját sem nézte senki.

Magyar lövészek Berlinben. A magyar lövészek Berlinbe való utazását sok helytt aggodalommal kísérték. Attól féltek, hogy nem fogják barátságosan fogadni. Fényesen bebizonyult azonban, hogy ez aggodalmak mennyire alaptalanok voltak. Nemcsak barátságos fogadásban részesültek, hanem pár nap alatt meghódították a berliniek szívét. Ez legközelebb Dressel, udvari szállító fényes lakomáján tűnt ki leginkább, melyet a magyar lövészek tiszteletére adott. A gazdagon terített asztal magyar nemzeti színű diszítésekkel volt ellátva, Ferencz József király arczképét nemzeti színű virágkoszoru övezte. A házigazda lendületes felkészöntőt mondott apostoli királyunkra, mire Szávostt Alfonz főlovászmestere a nagy egységes német nemzet császárára és királyunk szövetségesére mondott lelkes pohárköszöntőt. Bucsuzáskor a házigazda vendégeinek egy selyem nemzeti-szin lobogót adott emlékül.

Moltke az ivásról. Több németországi és más külföldi lap gróf Moltkének, kinek szigorú mértékletessége ismeretes, azt a nyilatkozatot tulajdonította, hogy „a sör Németország leggonoszabb ellensége”. A drezdai „Mittheilungen zur Bekämpfung der Trunksucht” magához az ősz vezérhez fordult, ha tette-e e nyilatkozatot, mire június 22-éről Curdowából a következő érdekes választ kapta: „Azt a nyilatkozatot, hogy a sör Németország leggonoszabb ellensége” soha sem tehettem. Ellenkezőleg azt óhajtanám, bár népünknek jó, könnyű sörrel olosón gyárthassunk. 15, sőt 10 fillér egy pohárért

neki még igen nagy ár. Déli Németországban ott van az olcsó zsigér, de északi Németországban csak a pálinka olcsó. Magam ugyan nem iszom sem sört, sem pálinkát, de azt sem kívánatosnak, sem kivételnek nem tartom, hogy az alkoholt egészen számkiűzzük, p. o. a harezmezőn vagy kimerítő munka után, mikor fő az, hogy erőnköt — bár csak futólag is — újra élesszük. Csak az alkohollal való visszaélés veszedelmes, sőt bizony Németország egyik legnagyobb ellensége, mert fájdalom, nagy mértékben gyakorolják. Az egészséges embernek mérsékelt megerőltetés mellett egyáltalában semmi efféle izgató szerre nincs szüksége s ha gyermekeinknél használjuk, mint sajnos, gyakran teszik, az mérő bűn. Ugyanaz áll a nyers népekről, kik szintén csak gyermekek. Azt szeretném, hogy a kávé, thea és könnyű sör olcsó legyen, a pálinka pedig drága. Tisztelettel gróf Moltke, tábornagy.

A vizaknai honvédsírok regéje. A népies képelem igen kegyeletes regét fűz a vizaknai honvédsírokhoz. Össze van abban kombinálva a honvédek s néhány év előtt az aknába temetkezett öngyilkos iparos esete, kinek holtteste tudvalevőleg szintén most került napvilágra. A mint a váratlan vendég a hős halottak közé esett, a kiszenvedett élénken kérdezősködtek minden felől, a mi a hazában történik. „Emlékeznek még reánk?” kérdék többen s nagyon fájt nekik, hogy a jövevény csak egy-két honvédnek tudott felvilágosítással szolgálni, egynek gyermeke, másnak hitvese vagy kedvese felől. Különösen fájt nekik, hogy nem nyugszanak az anyaföld porában s holttestük nem porladozhat szentelt földben, mint más istenőlt halottaké. „Hát aztán régen feküsztek már ebben az aknában?” — kérdé végre az öngyilkos. „Negyven év óta”, hangzott a felelet. „Negyven éve fekszőnk itt”, — szólalt meg a legöregebb halott — „tehát éppen addig, a hány napig bolygott a pusztában a mi urunk Jézus Krisztus.” A mint a Megváltó neve elhangzott, vakító fény áradt el az aknában; nagy mozgás támadt a halottak között, s azok egymásután napvilágra kerültek. Csak az Üdvözítő nevének kellett elhangzania, hogy a szegény halottak az anyaföldben nyerjenek nyugvó helyet s szentelt földben várják be — második feltámadásukat!

Asszonybolondító a törvényszék előtt. A lapok által többször emlegetett híres asszonybolondító, Tanárky Sándor, a székesfehérvári törvényszék elítélte. Az ítélet 5 évi fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és 60 forint pénzbüntetésre szól. Tanárky magas, nyúlónak legény, arcza férfiasan szép, villogó sötét szemekkel. Csinosan kipödrött bajusza, könnyed gunyos tartása, nem csoda, ha esztét vették a fehérnépnek. A végtárgyaláson igen nyugodtan beszélt, nem valami nagyon aggodott sorsa fölött. Meglátszott rajta, hogy már többször volt elítélve.

Tíz forintért 33,000 forint. Az osztrák állami jótékony-sorsjegyek főnyereményét a napokban történt huzáson a 115,515. számú sorsjegy tulajdonosai, Köves Béla, veszprémi kávé és Suly László, veszprémi pékmester nyerték meg, kik a 100,000 forint nyereményösszeget minden levonás nélkül felvették Bécsben és rögtön haza küldték a veszprémi takarékpénztárba. A huzás tudvalevőleg június 3-án volt. A két szerencsés embernek a sorsjegyhez volt egy harmadik társuk is, egy fiatal ember, kivel együtt ültek a huzás előtti napon. „Fogadok, — jegyzé meg Köves — hogy miénk lesz a főnyeremény.” Erre a fiatal ember azt jegyezte meg: „Ha olyan biztosan tudod, hát vedd meg az én részemet is. Odaadom 25 frtért.” „Tíz forintot adok érte”, válaszolt Köves. A fiatal ember, ki azt hitte, hogy jó üzletet csinált, a mennyiben 67 krajczárért 10 frtot kapott, eladta a maga részét. Mikor ezt a veszprémi meg tudták, Kövest kinevették. „Majd holnap én nevetek”, jegyzé meg Köves és csakugyan eltalálta. A két főnyeremény-nyertes elvitte magával Bécsbe szerencsétlen társát is, a ki könyves szemmel és nagyokat sóhajtozva nézte végig, mikor barátainak leolvasták a 100 drb. ezerest.

Martinovics Boscót, a montenegrói fejedelem testőrségének parancsnokát, a ki különben a fejedelemnek unokatestvére, július 7-én reggel a csetinyei piac téren megölték. Az összesereglett néptömeg annyira felbőszült a gyilkosságon, hogy a gyilkost a helyszínén agyonverte. Az eset elképzelhetőleg rendkívüli izgatottságot keltett.

Nemzetközi baleset ellen biztosító-részvénytársaság. Ezen az „Adria” biztosító-társulat pártfogása alatt trieszti és bécsi első rangú pénzörök által 600.000 forint teljesen befizetett részvénytőkével alapított társaság, mely üzleti működését a Lajtán túl már megkezdette, azt a magyar korona országaira is

kiterjesztette és magyarországi képviseletével az „Adria” biztosító-társulatnak Podmaniczky Frigyes báró vezetése alatt álló magyarországi osztályát bízta meg. Az iparnak az utóbbi években Magyarországon történt nagyszabású fejlődése, valamint a zónatarifa behozatala óta a vasuti személyközlekedésnek minden várakozást felülmúló rohamos emelkedése ugyszólván kényszerűséggel utal a baleset ellen való biztosítás általános igénybevételére. A Nemzetközi baleset ellen biztosító-részvénytársaság ezen követelményeknek egy módozatokban gazdag és legkedvezőbb feltételeket nyújtó programmal igyekszik megfelelni, s így nem csodálható, hogy a magyarországi képviseletnél már is számos biztosítási ajánlat érkezett be. A kiváló hírnévnek örvendő anyaintézet kitűnő ügynöki hálózata áll a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság rendelkezésére, mi által ezen társaságnak a legszebb jövő helyezhető kilátásba. Ügynökség Brassóban az „Adria” biztosító-társaság ügynökségénél. (220) 1—1

T a n ü g y.

A brassói m. kir. állami főreáliskolának ötödik évi értesítőjét, új főreáliskolánk homlokzatának s három alaprajzának fénynyomatu képe díszíti. A homlokzat, mely Raidl Sándor főreáliskolai tanár rajza alapján készült nemcsak a szép épületet, de városunk gyönyörű tájképét is remekül adja vissza, míg az épület elé festett stafage valóban jellegző képét tünteti fel Rudolf-körutunk mindennapi életének.

Az értekezés helyét az új épület leírása, s építésének története foglalja el, melyben egyuttal a telek vásárlására vonatkozólag a várossal megkötött szerződés is közölve van. A tanintézet mult évi történetével foglalkozó fejezet nagyrészt az új épület felavatásának ünnepével foglalkozik, s középpontja Rombauer Emil főreáliskolai igazgató ez alkalommal elmondott beszéde, mely a tanintézet egész történetét öleli fel.

Ugyan e helyen van közölve Hunfalvy Pál ősz tudósunk egy a tanári karhoz intézett kedves levele is, melyben megköszöni, hogy születése 80-ik évfordulójáról megemlékeztek.

A tanintézetben az igazgatót beszámítva 19 tanerő működik, és pedig: 12 rendes tanár, egy helyettes és 1 egészségügy-tanár, ki dr. Kovács Aron honvéd-ezredorvos személyében a mult tanévben nevezetett ki a tanintézethez, továbbá egy latin nyelvet tanító óráadó és 4 hitoktató. Felvételtett a tanintézetben a mult tanévben 122 tanuló, kik közül 112 tett vizsgálatot.

A tanulók előmenetelét feltűntető összehasonlító táblázatból kitűnik, hogy a tanulók kevés kivétellel igen jó előmenetelt tanusítottak.

Végül meg akarjuk még említeni, hogy az értesítő egy külön fejezete a tanárok irodalmi működését tünteti fel, melyből kitűnik, hogy a tanárok legtöbbje e téren is elismerésre méltó tevékenységet fejt ki.

Az értesítő, mely az iskola mult évi működését lehetőleg minden oldalról megvilágítja, és — a mit más értesítőben nem találtunk még — a rendes tárgyaknak a tanárok közötti felosztását is adja s így táblázatos alakban, könnyen áttekinthetően szemlélhetővé teszi az egyes tanárok elfoglaltságát, egyaránt érdekes a szülőkre, mint a szakértőre nézve, ki abból az iskola belső munkásságának képét akarja rekonstruálni.

Irodalom.

„A Hét” utolsó számához Jókai, Bársony István, Endrődi Sándor, Karczag Vilmos, Torkos Béla és még néhány elismert író járultak közleményeikkel. Egy igen érdekes cikke „A Hét”-nek a magyar amatőrökről szól, hogy kik gyűjtöttek s gyűjtenek ma műtárgyakat és curiosumokat Magyarországon. A borítékon Fáti Szeréna kitűnő arcképe látható.

Július 1-jével új félve kezdődött „A Hét”-nek.

„A Hét” előfizetési ára egész évre 10 frt., fél-évre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. Előfizetési pénzek „A Hét” kiadóhivatalába: Magyar tudományos Akadémia palotája Budapesten, küldendők.

Megjelentek továbbá:

„Ethnographia”, a magyarországi néprajzi társaság értesítőjének 7-dik száma. Tartalma következő:

I. Balassa József: A székelyek nyelve.

II. Gönczi Ferencz: A muraközi nép lakodalmi szokásai.

III. Patrubby Lukács dr. Alisán Leo örmény ethnographus velencei jubilauma.

IV. Versényi György: A bányarémről.

V. Trencsény Lajos: Babonák az alföldről.

VI. R. L.: Cséplő József somogyi kanász-bojtár faragványai.

VII. Társasági értesítések.

VIII. Irodalom.

IX. Vegyes közlemények.

X. Néprajzi könyvtár.

XI. Folyóiratok és lapok repertoriuma.

A „Képes Családi Lapok”-nak 27. száma.

Közigazdaság.

Cukoripar és répatermelés, vonatkozással Brassó-megye közgazdasági viszonyaira.

(Folytatás.)

Már pedig a közlekedési eszközöknek folyton emelkedő fejlődése mellett gabnatermelésünkkel szemben párhuzamosan növekedő verseny kényszere folytan gazdasági rendszerünk megváltoztatására s annak intenzív kezelésére annál inkább rá vagyunk utalva, minthogy ezideig hazánk egyes területeinek s különösen a Dunán-tuli résznek a miénkél fejlettebb mezőgazdasági viszonyai között az intenzív gazdaság érdekében megkísérlett kereskedelmi és ipari növények termelése sem mutatkozott minden tekintetben sikeresnek, minthogy azok, a minő követelők a föld táperejével szemben, éppen oly háládatlanok a tekintetben, hogy a földből elvont alkatrészeket vagy éppen nem, vagy igen kis mértékben szolgáltatják annak vissza.

Hazánk cukorrépa-termése az 1888. évben 8.057,027 métermázsa volt, míg Ausztráé ugyanazon időben 40.00 millió méter-mázsára rugott. *)

A most említett termelésünk eredménye elértett 42.410 hektár területen, tehát a hektáronkénti termelés eredménye 189.93 métermázsa, vagyis catastralis holdanként 109.28 mm.-t tett. Ausztria termelése pedig 194 ezor hektárt foglalt el; tehát itt a hektáronkénti termelés átlaga 206.65 mm. volt.

Hetivásár. A tegnapi hetivásár jónak volt mondható.

A gabonapiacson az árak következőkép alakultak: Buza 6.60 frt, rozs 4.30 frt, zab 2.80 frt, árpa 4. frt, kukorica 3.80 frt, lencse 8.— frt, paszuly 4.50 frt, asszuszilva 10.— frt, borsó 6.— forint.

A baromfi-vásár árai a következők voltak: Csirke drb.-ként 60 kr, liba darabja 90 frt, réceze darabonként 40 kr, pulyka darabja — frt, malacz 3 frt. Tojás 11 drb. 20 kr.

A husarak a lefolyt héten következőkép alakultak: Sertéshus 44 kr, marhahus 40 kr, borjúhús 32—40 kr, zsir 64 kr, faggyu 23 kr, olvasztott faggyu 30 kr.

*) Statistikai évkönyv 1889—90. évf.

Vonatindulások. a) Budapest felé: vegyesvontat reg. 4 óra; gyorsvontat délután 2 óra 43 perczkor; személyvontat este 10 óra 32 perczkor, b. Bukarest felé: személyvontat 5 óra 30 perczkor reggel; gyorsvontat d. u. 2 óra 33 perczkor; vegyesvontat 9 ó. 48 perczkor d. e. Vonatérkezések a) Budapest felől: személyvontat reggel 5 óra 20 perczkor; gyorsvontat d. u. 2 óra 23 perczkor; vegyesvontat este 10 óra 31 perczkor; b) Bukarest felől; gyorsvontat d. u. 2 óra 13 perczkor; személyvontat 10 óra 5 perczkor este; vegyesvontat 5 óra 50 perczkor délután; pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvontat érkezik Predeárlól.

Brassói piaci árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. július hó 12-én.

Román papirpénz à 20 frank	9.26	vétel 9.29	eladás
„ ezüstpénz à 20 „	9.22	„ 9.26	„
Napoleon d'or (aranypénz) . .	9.28	„ 9.30	„
Török lira	10.52	„ 10.56	„
Arany	5.47	„ 5.52	„
Orosz papirrubel	133.50	„ 134.50	„

A szerkesztésért felelős:

Dr. Vajna Gábor.

Társszerkesztő:

Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössy István (D.-Szt.-Márton)

Laptulajdonos: Harmath Lajos.

Kiadó: Alexi könyvnyomdája

HIRDETMÉNYEK.

SZABADALMAT

uj találmányokra

eszközül bármily államban, továbbá elvállalja azok fen-
tartását, védelmét és értékesítését

RÉTHY JÁNOS

nemzetközi mérnöki- és szabadalmi irodája

Budapest, Erzsébet-körút 14.

(215) 1—12

Ugyanott védjegyek belajstromoztatnak.

RÉPÁTI

gyógy-savanyuvíz

*a monarchia legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyu-
vizeinek egyike.*

Mint gyógyszer kitűnő sikerrel használtatik: a légzőszervek betegségeinél,
vese- és gyomorbajokban, a húgyszervek bántalmainál stb. Ezen betegségek ellen
a „répáti“ savanyuvíz határozottan a legkellemesebb, leghatásosabb s egyszersmind
a legolcsóbb gyógyító szer.

Borral vegyítve pompás üdítő ital; savanykásabb borokhoz hasz-
nálva, páratlan!

Mindég friss töltésben és valódi minőségben kapható saját raktáromban,
Brassó, széles-utca, valamint a fűszerkereskedésekben, vendéglőkben és
szállodákban.

(173) 10—12

Tisztelettel
a „répáti“ gyógy-forrás kezelősége
György József.

Bámulatos olcsó leszállított árak.

SABADEANU I.

czipő- és kalapáru-raktára

Brassóban, Nagy-utca 485. sz. a.

kedvező bevásárlások által indítva, árait 20%-ról részint 30%-ig is
leszállította, azonban bámulatos olcsó árak mellett ezentul is, mint
eddig, csak szilárd, kézzel dolgozott, szolid és divatos árut szol-
gáltat (géppel dolgozott munkát nem tart).

Férfi lábbelik:

Legjobb vikszos- vagy patent- bőrből	frt. 3.20 kr.-tól fel.
Legjobb vikszos kettős talp, srof és szeggel	3.50
Legjobb vikszos vagy patentbőrből varrott	3.50
Legjobb vikszos vagy patent kettőstalp	4.—
Legjobb francia borjú vikszosbőrből	4.50
Legjobb francia borjú vikszos kettőstalp	5.—
Legjobb francia zerge- bőrből	4.50
Legjobb patentbőrű hegyi czipő Bergsteiger	4.50
Legjobb kivágott Regatta czipő zerge és patent bőrből	4.—
Kurta csizma orosz ba- gariából	7.50
Hosszu vadászcsizma orosz bagariából	10.50
Uri pongyola czipő bőr- vagy szövetből	1.—
Betéttel felső kettőstalpért 50 kr. több számítatik.	

Női lábbelik:

Legjobb zerge- vagy patent bőrből	frt. 3.— kr.-tól fel.
Legjobb Zerge vagy pa- tent Ötvös v. Bismark	3.20
Legjobb zerge vagy patent betételes	3.50
Legjobb zerge betéttel körül fényezett bőrről	4.—
Legjobb zerge kesztyű- bőrű topán	4.50
Legjobb lasztin to- pán	3.—
Legjobb Lasztin kivá- gott Regatta czipő	2.—
Legjobb zerge vagy pa- tentbőrű Regatta czipő	2.60
Kicsi gyerekczipő	.50
Gyerek topán vagy czipő	1.—
Leányka	2.20
Házi pongyola női czipők	1.—
Tornaczipő	1.—
Sárczipők Gummilaszticumból is vannak mindenfélé fajból leszállított árakon.	

➔ Minden itt fel nem sorolt különlegességek lábbelikben le-
szállított árakon kaphatók.

➔ Megrendelések mérték után és javítások is elfogadtatnak.
Ezeket azonban Olteanu G., volt szabászom saját számlájára teljesíti,
mint derék szakember, jól és olcsón, minthogy egy év óta az üzlet ezen
részét, t. i. a mérték utáni munkát és javításokat saját számlájára ö-
vette át és vezeti.

➔ Kaphatók olcsó férfi- és gyermekkalapok, valamint sapkák is.
Férfi nemezkalapok 1 frt 20 krtól, gyermekkalapok, 75 krtól, férfi munkás-
és utazó-kalapok 50 krtól feljebb.

Ezen olcsó árak csak azonnali fizetésnél értetődnek.

➔ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek és nem találó
áru kicseréltetik vagy bérmentesen vissza is vétetik. 19—20 (103)

Bámulatos olcsó leszállított árak.

Sz. 7783.—1890.

Hirdetmény.

A Brassó város tulajdonát képező, a
Szentlélek-utca kapu mellett lévő malom,
valamint a Poartában, Alsó- és Felső-
Moesten (Törösvár) lévő városi malmak
írásbeli ajánlati tárgyalás útján folyó évi
november hó 1-től kezdődőleg 3 egy-
másután következő évre haszonbérbe fog-
nak kiadni.

Az ajánlati tárgyalás Kedden, f. évi
július hó 22-én a városi gazdasági hiva-
tal hivatalhelyiségében fog megtartatni, s
az 50 kros bélyeggel ellátott és 10%-nyi
bánapénzzel terhelt írásbeli ajánlatok
legkésőbb ugyanazon nap délelőtti 12
óraig átnyújtandók.

Brassó, 1890. június 28-án.

(219) 2—3

A városi tanács.

Sz. 3022.—1890.

Pályázati hirdetmény.

Brassó vármegye alvidéki járásába ke-
belezett Földvár nagyközségben a kö-
zei jegyzői állomás nyugdíjaztatás foly-
tán üresedésbe jövén, ezen állomás be-
töltése végett pályázatot nyitok.

A jegyző javadalmazása áll: 800 frt
évi fizetés és 150 frt lakbér, illetve ter-
mészetbeni lakás kerttel, ezen felül a
maga munkálatok után szabályrendeletileg
megállapított munkadíjak szedhetése.

Felhívom a pályázni óhajtok, hogy
az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében
eddig alkalmaztatásukat és nyelvismerek-
tüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt,
sajátkezüleg irt pályázati folyamodvá-
nyaikat f. év augusztus hó 5-ig alólirt-
hoz annnyival inkább adják be, mivel a
később érkező folyamodványokat nem
fogom figyelembe venni.

Földvár, 1890. július 5.

(218) 2—2

A járási főszolgabíró:

Pildner Ferencz.

Személy-szállítás

Brassó-Zajzon között.

Indulás Zajzonból reggel 1/2 8 órakor.
„ Brassóból d. u 5 „

Jegyek válthatók Zajzonban a „Con-
cordia“ vendéglőben és Brassóban a „Ko-
rona“ vendéglőben.

207) 2—3

Fejér István.

Zinz C. fogorvos,

a bécsi os. és kir. egyetemen diplomát nyert és 30 évi gyakorlattal bír,
szakértő a szá- és fogbetegségeken, valamint mesterséges fogak
és egész fogsorok készítésében. Hibásan készített vagy az állkapocs-
nak (hosszabb idő folytán) már beállott változása által, rosszul vagy
épen nem használható (kaucsukból való) mesterséges rágó eszköz-
öket, csekély tiszteltetijért saját tapasztalataim felhasználásával ismét
egészen használható állapotba helyezek.

Rendel: 9—12 és 3—5-ig
(217) 3—12 Széles-utca 596 sz., Wächter-féle ház, Brassó.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadó-hivatalban.

Dr. GUST,

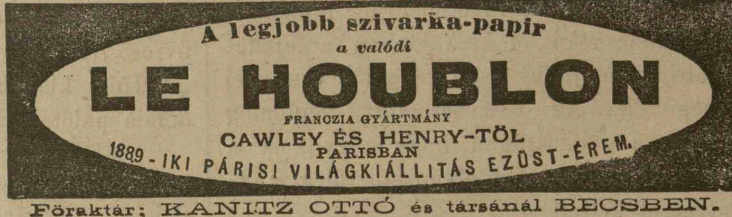
fogorvos

rendel naponként 9—12 és 2—5 óráig (25) 13—*

Brassó, Almaszer 93. sz.

Foghuzás narcose alkalmazásával vagy a nélkül. Fogtö-
mések cementtel, ezüsttel és arannyal. Műfogak.

Minden dohánytöszdében és diszáru-üzletben.

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BECSBEN.

(47) 16—26